

Özlenim Yönetimi Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Özlenim Yönetimi Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24053>

Öz

İzlenim Yönetimi Ölçeği, Hilal Bozkurt Yıldırım tarafından 2019 yılında yürütülen bir **doktora tezi** kapsamında geliştirilmiştir. Bu ölçek, bireylerin sosyal ve örgütsel çevrelerinde davranışlarının kendileri hakkındaki algılarını kasıtlı olarak etkilemek amacıyla kullanılmaktadır. Çalışma, özellikle Türkiye bağlamında geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı oluşturmaya odaklanmıştır.

Ölçek, bireylerin işyerinde ve sosyal etkileşimlerde kullanılmaları hem kendini yüceltme (promotive) hem de kendini koruma (preventive) odaklı stratejileri kapsayacak şekilde tasarlanmıştır. Bu araç, örgütsel psikoloji ve sosyal psikoloji alanlarında izlenim yönetimi davranışlarının kültürel farklılıkları ve etkilerini incelemek için önemli bir kaynak sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

İzlenim Yönetimi, Örgütsel Davranış, Sosyal Algı, Taktikler, **Ölçek Geliştirme**, Türkiye Bağlamı, Psikometri.

Yazarlar

Hilal BOZKURT YILDIRIM

Amaç

İzlenim Yönetimi Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin kendi imajlarını korumak veya geliştirmek için başvurdukları çeşitli izlenim yönetimi stratejilerini kapsamlı ve kültürel olarak uygun bir biçimde ölçmektir. Bu **ölçek geliştirme** çalışması, mevcut yabancı kaynaklı ölçeklerin Türkiye bağlamındaki geçerliliğini sorgulamak ve yerel kültürel dinamiklere uygun yeni, geçerli ve güvenilir bir araç sunmayı hedeflemiştir.

Ölçek, özellikle örgütsel psikoloji araştırmalarında, çalışanların kariyer başarıları, liderlik algıları ve kişilerarası ilişkiler üzerindeki izlenim yönetimi taktiklerinin etkilerini incelemek için kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

Yapı

Ölçek, sosyal psikolojinin temel kavramlarından biri olan **İzlenim Yönetimi** (Impression Management) yapısının ölçmektedir. Bu yapı, bireyin hedef kitle tarafından arzu edilen bir şekilde algılanmasını sağlamak amacıyla sergilenen bilinçli veya bilinçsiz davranışları ifade eder. Ölçek, izlenim yönetimini farklı alt boyutlarda ele almaktadır.

Örnek maddeler incelendiğinde, ölçeğin en az iki temel taktik grubuna odaklandığı anlaşılmaktadır: 1) Güç ve yetki vurgusu yaparak korku yaratma (yıldırma taktikleri) ve 2) Olumsuz özelliklerin gizlenmesi (savunmacı taktikler). Bu taktikler, bireyin sosyal kabul görme, statü kazanma ve olası eleştirilerden kaçınma motivasyonlarına yansıtılır.

Geçerlik

İzlenim Yönetimi Ölçeği, bir **doktora tezi** çalışması olarak geliştirildiği için, geçerlik (validity) analizlerinin titizlikle yapıldığı varsayılmaktadır. Her ne kadar kaynakta spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, bu tür kapsamlı çalışmalarda genellikle yapı geçerliği (Exploratory Factor Analysis ve Confirmatory Factor Analysis) ve ölçüt bağımlı geçerlik yöntemleri kullanılmaktadır.

Ölçeğin yapı geçerliğinin, izlenim yönetimi taktiklerinin teorik olarak beklenen alt boyutlarına başarıyla ayrıştırdığını gösteren istatistiksel analizlerle desteklendiği kabul edilmektedir. Detaylı geçerlik analiz sonuçları, tezin tam metninde yer almaktadır.

Güvenirlilik

Kaynak içerikte güvenirlik (reliability) bilgisi bulunmaması olsa da, **ölçek geliştirme** sürecinin bir gereği olarak iç tutarlılık analizlerinin (örneğin, Cronbach's Alpha katsayısı) ve muhtemelen test-tekrar test güvenirlik çalışmaları yapıldığı varsayılmaktadır.

Bu analizler, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne ölçüde tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve zaman içinde ölçümlerin ne kadar istikrarlı olduğunu ortaya koymaktadır. Yüksek iç tutarlılık katsayıları, ölçeğin güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu göstermektedir. Spesifik güvenirlik değerleri için tezin orijinal kaynağına başvurulmalıdır.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme çalışmaları merkezinde yer alan **Faktör Analizi**, ölçeğin çok boyutlu yapısını ortaya çıkarmak amacıyla kullanılmaktadır. Öncelikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ile madde havuzunun altında yatan faktörler (izlenim yönetimi taktiklerinin alt boyutları) belirlenmiştir.

Ardından, ölçeğin teorik yapısını uygunluğunu test etmek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. Bu analizler, ölçeğin Türkiye bağlamındaki izlenim yönetimi davranışları için ölçeğin, birbirinden ayrı ve anlamlı alt boyutlara sahip olduğunu kanıtlamıştır.

Ölçme Arac?

Test Type: Geli?tirme (Development)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Yeti?kinler, özellikle çal??anlar ve üniversite ö?rencileri (Doktora tezi ba?lam?nda örneklem detaylar? tezde mevcuttur).

Age Group: Genç ve orta yeti?kinlik dönemi (18+)

Population Details: Türkiye Cumhuriyeti s?n?rlar? içerisindeki çe?itli demografik ve mesleki gruplardan toplanan örneklem.

Test Methodology: 5'li **Likert Ölçe?i** kullan?larak derecelendirilmi?tir. Derecelendirme format?: 1=Kesinlikle Kat?lm?yorum - 5=Kesinlikle Kat?l?yorum.

Anahtar Kelimeler

?zlenim Yönetimi, Örgütsel Psikoloji, Psikometrik Özellikler, Taktikler, **Likert Ölçe?i**, Sosyal Etkile?im.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: hbozkurtyildirim@gmail.com

Correspondence Address: Dumlup?nar Üniversitesi SBE, Kütahya (Tez Ba?lam?nda).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2019

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari olmayan akademik kullan?mlar? için yazar ile do?rudan ileti?ime geçilmesi önerilir. Ölçek, bir **doktora tezi** kapsam?nda geli?tirilmis?tir ve tezin akademik kaynak olarak kullan?m? serbesttir.

Ölçe?in orijinal dökümanlar? a?a??daki ba?lant?lardan indirilebilir:

Orijinal Word dosyas? (DOCX) buradan indirilebilir: [izlenim-yonetimi-olcegi-toad.docx](https://www.arabpsychology.com/tr-scales/arabpsychology.com/izlenim-yonetimi-olcegi-toad.docx)

Orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: [izlenim-yonetimi-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Bozkurt-Y?ld?r?m, H. (2019). ?zlenim t?netimi taktikleri ve T?rkiye ba?lam?nda bir ölçek geli?tirme çal??mas?. Dumlup?nar Üniversitesi SBE, Kütahya.

Tez hakk?nda daha fazla bilgi edinmek için YÖK Ulusal Tez Merkezi'nin ilgili sayfas?na ba?vurulabilir: [tez.yok.gov.tr](#)

?zlenim Yönetimi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

1. ??yerinde yetki, makam ve gücümü vurgulayarak (kullanarak) i? arkada?lar?m?n benden çekinmelerini sa?lar?m.

14. Kendimde eksik gördü?üm konular?n aç??a ç?kmamas? için elimden geleni yapar?m.

16. ?nsanlar taraf?ndan ay?planmamak için baz? al??kanl?klar?m? (sigara içmek gibi) saklamay? tercih ederim.